

SCI-CONF.COM.UA

PERSPECTIVES OF WORLD SCIENCE AND EDUCATION

**ABSTRACTS OF V INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
JANUARY 29-31, 2020**

**OSAKA
2020**

PERSPECTIVES OF WORLD SCIENCE AND EDUCATION

Abstracts of V International Scientific and Practical Conference

Osaka, Japan

29-31 January 2020

Osaka, Japan

2020

UDC 001.1
BBK 79

The 5th International scientific and practical conference “Perspectives of world science and education” (January 29-31, 2020) CPN Publishing Group, Osaka, Japan. 2020. 884 p.

ISBN 978-4-9783419-8-3

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Perspectives of world science and education. Abstracts of the 5th International scientific and practical conference. CPN Publishing Group. Osaka, Japan. 2020. Pp. 21-27. URL: <http://sci-conf.com.ua>.

Editor
Komarytskyy M.L.
Ph.D. in Economics, Associate Professor
Editorial board

Ryu Abe (Kyoto University)
Yutaka Amai (Osaka City University)
Hideki Hashimoto (Kwansei Gakuin University)
Tomohisa Hasunuma (Kobe University)
Haruo Inoue (Tokyo Metropolitan University)
Osamu Ishitani (Tokyo Institute of Technology)
Nobuo Kamiya (Osaka City University)
Akihiko Kudo (Tokyo University of Science)

Takumi Noguchi (Nagoya University)
Masahiro Sadakane (Hiroshima University)
Vincent Artero, France
Dick Co, USA
Holger Dau, Germany
Kazunari Domen, Japan
Ben Hankamer, Australia
Osamu Ishitani, Japan

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: osaka@sci-conf.com.ua

homepage: <http://sci-conf.com.ua>

©2020 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2020 CPN Publishing Group ®

©2020 Authors of the articles

TABLE OF CONTENTS

1.	ABDULLAEVA N. S. SIGNIFICANCE OF HEALTH-SAVING TECHNOLOGIES IN A PRESCHOOL EDUCATIONAL ORGANIZATION.	14
2.	ABDIMURODOV O. U. USE OF CASE STUDY TECHNIQUES IN PRACTICAL EXERCISES OF THE COURSE OF NATURAL GEOGRAPHY OF UZBEKISTAN.	17
3.	ARTEMOV A. V., NEVEROVA O. G., ILYINA S. I., MURZIN V. N. THEORY OF AGING: A BIOMEDICAL PROBLEM WITHIN THE FRAMEWORK OF LAWS OF NATURAL SCIENCE.	22
4.	BELIKOV A. B., BELIKOVA N. I., VATAMANYUK N. V., BELIKOVA L. O. SUBSTANTIATION OF CLINICAL AND TECHNOLOGICAL CLASSIFICATION OF PALATAL AND UPPER JAW DEFECTS FOR THE SELECTION OF A TREATMENT METHOD.	30
5.	BOROVYK L. V., RUDYK O. YU., MELNYK YA. I. APPLICATION OF COMPUTER SIMULATION AND ANALYSIS TO PROFESSIONAL EDUCATION.	39
6.	CHUGUNOVA N. V. SOME INNOVATIVE METHODS OF TEACHING ENGLISH.	46
7.	CUI LONG. STUDY ON THE TRAINING MODE OF PHYSICAL EDUCATION TEACHERS IN COLLEGES AND UNIVERSITIES IN THE BACKGROUND OF EDUCATIONAL INFORMATIONIZATION.	49
8.	EZHNEED M. A., HOROSHKO O. M., ZAKHARCHUK O. I., MATUSHCHAK M. R. THE PLACE OF PHYTODRUGS IN PHARMACOTHERAPY.	55
9.	FIDIRKO M., ANTIPOVA Z. ANALYSIS PHYSICAL PREPARATION FIRST-YEAR STUDENTS.	59
10.	HYLIARSKA O. I. THE TASK APPROACH TO FORMING OF THE PROFESSIONALLY ORIENTED RHETORICAL COMPETENCE OF FUTURE TEACHERS IN PEDAGOGICAL COLLEGES AND WAYS OF ITS REALIZATION.	66
11.	HOLUBONKOVA H., CHIRKA V. THE IMPACT OF GLOBALIZATION ON HIGHER EDUCATION POLAND AND UKRAINE.	70
12.	HRITCHENKO T., LOIUK O. CURRENT PROBLEMS OF FORMATION AND DEVELOPMENT OF PRIMARY SCHOOL PUPILS' NATURAL IDEAS AND CONCEPTS.	80
13.	IMOMOV M. BASES OF FORMING A PROFESSIONAL CULTURE IN THE CONDITIONS OF FORMATION OF THE INFORMATION-COMMUNICATIVE ENVIRONMENT OF A MODERN ORGANIZATION.	84

14.	KOROLENKO M., HUDENKO O. CURRENT THREATS AND TRENDS OF NATIONAL FINANCIAL SECURITY.	89
15.	KHIMMATALIEV D. O., KUVATOVA N. B. DIDACTIC MODEL OF FORMATION OF PROFESSIONAL COMPETENCES.	93
16.	KHUSANOV N. B. ON THE FORMATION OF INFORMATION AND COMMUNICATION COMPETENCIES IN THE PROCESS OF TRAINING.	100
17.	KHOKHLOV A. V., KHOKHLOVA L. I. OIL SORBENT OF DESTRUCTIVE TYPE BASED ON BIOCHAR FROM PLANT RAW MATERIALS.	106
18.	KTAYBEKOVA Z. K. THE CONCENTRATE PLOT IN M.NIZANOV'S SHORT STORIES.	112
19.	LADARIA E. G., BONDARCHUK V. V., KRAVCHENKO N. M. PRINCIPLES FOR IMPLEMENTING AN INTELLIGENT DECISION SUPPORT SYSTEM IN THE BAROTHERAPY PROCESS.	114
20.	MASLOVA N., MASLOVA YU. CURRENT CONDITION OF STUDENTS' MOTIVE ACTIVITY.	117
21.	MANDRICHENKO O. E., DEMYDENKO T. P. COMPUTER TECHNOLOGIES IN GRAPHIC TRAINING OF STUDENTS.	121
22.	MUKHITDINOVA F. A. GLOBAL PROBLEMS OF OUR TIME AND ENVIRONMENTAL POLICY OF UZBEKISTAN.	124
23.	MIKADZE M. MULTILINGUAL SCHOOL AND GEORGIAN LANGUAGE TEACHING APPROACH.	137
24.	NIKULSHIN V. R., DENYSOVA A. E., MELNIK S. I., WYSOCHIN V. V., ANDRYUSHCHENKO A. M. LOCAL OPTIMUM OF SECOND SECTION FOR SUGAR PRODUCTION EVAPORATION SYSTEM.	142
25.	ONYSHKEVYCH V., BARABASH G. CONSIDERATION OF STOCHASTIC FACTORS IN THE GLOBAL ENVIRONMENTAL ECONOMIC MATHEMATICAL MODELS.	147
26.	PANFEROVA I., TOMCHANI L. SPECIFIC PATTERNS OF FOREIGN LANGUAGE TEACHING.	154
27.	PETROV S. V., ZABULONOV YU. L., RIKIMU JI. PLASMA-STIMULATED REMEDIATION OF RADIOACTIVELY CONTAMINATED SOIL.	160
28.	POKHLYKO V. I., KOZAKEVYCH V. K., KOZAKEVYCH O. B., ZIUZINA L. S., MARTYNENKO N. V. THE CONTRIBUTION OF GENETIC DETERMINANTS TO THE DEVELOPMENT OF SIGNIFICANT DELAY IN PHYSICAL DEVELOPMENT OF EXTREMELY LOW-BIRTH-WEIGHT INFANTS.	170
29.	POKHYKO V., TSVIRENKO S., CHERNIAVSKA YU., HASIUK N., KALIUZHKA O. CLINICAL PREDICATION OF ARTERIAL HYPOTENSION IN PREMATURE INFANTS WITH EARLY ONSET BACTERIAL INFECTIONS.	174

30.	RAKHIMOVA N. K., RAKHIMOVA T., SHARIPOVA V. K. CURRENT STATE OF THE COENOPOPULATION OF CALLIGONUM PALETZKIANUM LITV. (POLYGONACEAE) ON DENGIZKUL LAKE (UZBEKISTAN).	182
31.	SHERNAYEV A. U. WORKING TECHNOLOGIES BY MAP IN GEOGRAPHY LESSONS.	189
32.	SHCHERBINA O. V. THE USAGE OF INTERNET RESOURCES AS A METHOD OF LEARNING ACTIVITIES STIMULATING DURING FOREIGN LANGUAGE STUDYING.	194
33.	SERGEeva L., VALCHENKO O., HLIBOVA O. STUDY OF ANTI-OXIDATIVE AND ANTIMUTAGENIC PROPERTIES OF GINKGO BILOBA EXTRACT.	199
34.	SEIT-ASAN F. E., HAKIMOV H. I. ETYMOLOGY OF ENGLISH IDIOMS.	208
35.	TUZYAK YA. M. BUHLOVIAN FORAMINIFERAL ASSEMBLAGES (MIOCENE, NEOGENE) OF WESTERN UKRAINE (PODILLYA): TAXONOMIC COMPOSITION, PALEOECOLOGY, PALEOGEOGRAPHY.	211
36.	TROSHYNA S. V. INTERACTIVE LEARNING AND TEACHING. PEDAGOG-ANDRAGOG IN TERMS OF INTERACTIVE LEARNING.	221
37.	VATAMANYUK-ZELINSKA U. Z. NEW OPPORTUNITIES FOR APPLYING METHODS AND PROCEDURES FOR DECENTRALIZED MANAGEMENT.	231
38.	VENGER A., VENGER O., PASTERNAK S., MALINOVSKII V. EVOLUTIONARY RELATION OF ATPASE RAVA IN ASGARD ARCHAEEAS.	235
39.	АБУВАТФА САМИ И. Х., СИРОТА В. А. ИССЛЕДОВАНИЕ ИМПЛАНТАТОВ В КАРДИОЛОГИИ.	238
40.	АНТОШКО М. О. СВІТОГЛЯДНА СИСТЕМА СТАРОДАВНЬОГО КИТАЮ ЯК ПІДґРУНТЯ ВИНИКНЕННЯ МУЗИЧНОЇ ТРАДИЦІЇ.	244
41.	АНТОШКІНА В. К. ПИТАННЯ СУТНОСТІ ТЛУМАЧЕННЯ В ПРАВІ У СВІТЛІ НАЯВНОСТІ ДВОХ ЙОГО АСПЕКТІВ – ФОРМАЛЬНОГО І ТВОРЧОГО.	247
42.	АНИЩЕНКО Ю. В. ПРИМЕНЕНИЕ ПРОДУКТОВ УТИЛИЗАЦИИ ПЛАСТИКОВЫХ ОТХОДОВ В КАЧЕСТВЕ АНТИМОРОЗНЫХ ДОБАВОК В СОСТАВЕ БЕТОНА.	253
43.	АРТЕМЕНКО М. П., ЦИГАНЕНКО Т. М. КОСТЮМ В ФОРМУВАННІ ОБРАЗІВ ПЕРСОНАЖІВ ТУРИСТИЧНОЇ РЕКЛАМИ УКРАЇНИ ТА ЇЇ РЕГІОНІВ.	259
44.	БАЙРАМОВ Э. Э., НАБИЕВ АХАД АЛИ ОГЛЫ. ПРОЦЕССЫ, РАЗВИВАЮЩИЕСЯ В МАССЕ КОМПОНЕНТОВ ПРИ ЗАМЕСЕ ТЕСТА.	265

45.	БАЛИМ О. А. КОРЕКЦІЙНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНА РОБОТА ПІД ЧАС ЗАНЯТЬ ЛФК ТА РИТМІКИ ДЛЯ ЗМІЦНЕННЯ ЗДОРОВ'Я ДИТИНИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ.	270
46.	БЕКБЕРГЕНОВА М. Д. ИСТОРИЧЕСКАЯ ПРОЗА В КАРАКАЛПАКСКОЙ ЛИТЕРАТУРЕ ВОПРОСЫ ТИПОЛОГИИ.	277
47.	БУЗ А. А. ОБЩАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА ИНТЕГРАЦИОННЫХ И ДЕЗИНТЕГРАЦИОННЫХ ТЕНДЕНЦИЙ МИРОВОЙ ЭКОНОМИКИ ВТОРОГО ДЕСЯТИЛЕТИЯ XXI ВЕКА.	281
48.	БУТКО Я. О., УЛАНОВА В. А. БЕЗПЕКА ЗАСТОСУВАННЯ МІСЦЕВИХ АНЕСТЕТИКІВ У СТОМАТОЛОГІЇ.	292
49.	БОКАРЕВА Л. Л., СТОРОЖКО И. Д. ПОРТРЕТ КУРИЛЬЩИКА ШАХТИНСКОГО РЕГИОНА КАРАГАНДИНСКОЙ ОБЛАСТИ.	295
50.	БОБР С. В. ОЦІНКА ІНТЕНСИВНОСТІ ТА ПОШИРЕНOSTІ ЗАХВОРЮВАНЬ ПАРОДОНТУ У ДІТЕЙ ШКІЛЬНОГО ВІКУ.	301
51.	ВАЩЕНКО Л. С. ДОДАТКОВІ ЗАНЯТТЯ (РЕПЕТИТОРСТВО) – ЦЕ НЕДОВІРА ДО ШКОЛИ ЧИ БАЖАННЯ УСПІШНО СКЛАСТИ ЗОВНІШНЄ НЕЗАЛЕЖНЕ ОЦІНЮВАННЯ.	305
52.	ВОЛОДЬКІНА М. В. ТЕНДЕНЦІЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ СТРУКТУР СУЧАСНИХ БІЗНЕС-ОРГАНІЗАЦІЙ.	310
53.	ГІПТЕРС З. В., КОВАЛЬ М. С., КУСІЙ М. І. АНДРАГОГІЧНІ ПРИНЦИПИ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ: ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ.	320
54.	ГІПТЕРС З. В., КОВАЛЬ М. С., КУСІЙ М. І. ДО ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ: ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТ.	328
55.	ГРИЦЬКОВ Є. В., ЗУБАРЄВ Д. В. ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ КОРПОРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ.	337
56.	ГРИГОРЕНКО С. М., ЛИСЬ Д. А., ГРЕВЦОВ О. О. ОРГАНІЗАЦІЯ КОНТРОЛЮ КЕРУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНИМ ПРОЦЕСОМ МОДЕРНІЗОВАНОЇ УСТАНОВКИ СТАБІЛІЗАЦІЇ КОНДЕНСАТУ З РЕЗЕРВУАРНИМ ПАРКОМ.	343
57.	ГУРКО О. В. ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКИХ НЕОЛОГІЗМІВ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ.	352
58.	ЕСЕНЬБЕКОВА У. М. МЕДИА КОММУНИКАЦИИ: ДЕТЕРМИНАЦИЯ ДИАЛОГА МЕЖДУ ГОСУДАРСТВОМ И ОБЩЕСТВОМ.	357
59.	ЕТТИБАЕВА Л. А., АБДУАЗИЗОВ Ш., МАМИРКУЛОЛВА Г., ХАМДАМОВ С. ЭКСТРАКЦИЯ ЭФИРНЫХ МАСЕЛ МЯТЫ И МАСС СПЕКТРОСКОПИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ЕГО СОСТАВА.	365
60.	ЄМЦЕВ В. І., ЄМЦЕВА Г. Ф. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ.	374

**ДО ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З БЕЗПЕКИ
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ: ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТ**

Гіптерс Зінаїда Василівна

д.пед.н., доцент, професор кафедри
гуманітарних дисциплін та соціальної роботи

Коваль Мирослав Стефанович

к.пед.н., професор, ректор

Кусій Мирослава Ігорівна

к.пед.н., доцент, доцент кафедри
прикладної математики і механіки

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
м. Львів, Україна

У статті висвітлюються шляхи ефективного формування готовності майбутніх фахівців служби цивільного захисту на етапі їхньої професійної підготовки до службової діяльності у вищих закладах освіти Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

Ключові слова: підготовка фахівців, заклади вищої освіти зі специфічними умовами навчання, психолого-педагогічний аспект.

Постановка проблеми. Перед теорією і практикою підготовки фахівців у закладах вищої освіти (ЗВО) із специфічними умовами навчання на сучасному етапі розвитку України постали завдання модернізації системи цивільного захисту. Через недосконалість управління системою цивільного захисту ефективність протидії надзвичайним ситуаціям залишається низькою, на що неодноразово звертали увагу як експерти, так і провідні вчені з даної проблеми. Водночас вивчення науково обґрунтованих шляхів модернізації системи цивільного захисту є актуальною педагогічною проблемою, вирішення якої

значною мірою залежить від особливостей підготовки фахівців служби цивільного захисту у закладах вищої освіти із специфічними умовами навчання.

Аналіз досліджень і публікацій свідчить, що питання підготовки фахівців у закладах вищої освіти із специфічними умовами навчання є актуальним. Зокрема, дефініцію «підготовка» визначали багато вчених, зокрема, В. Бондаренко, В. Наумчук, Ю. Ненько, Н. Ничкало, Л. Хомич та ін. У публікаціях Б. Малишева, В. Романюка, І. Савельєвої, С. Сьоміна висвітлено особливості умов навчання у закладах вищої освіти із специфічними умовами навчання; проблемі «психолого-педагогічних особливостей підготовки фахівців» присвячені дослідження Н. Голованової, М. Горліченко, В. Павлушенко, А. Пилиповського. Однак висновки фахівців з питань педагогіки вищої школи та результати вивчення практики підготовки фахівців у ВЗО із специфічними умовами навчання свідчать про необхідність подальшого дослідження.

Мета статті: дослідження психолого-педагогічних засад підготовки майбутніх фахівців у ВЗО із специфічними умовами навчання, впровадження в процес фахової підготовки в галузевих вищих навчальних закладах Державної служби України з надзвичайних ситуацій (далі – ДСНС) суттєвого підвищення рівня особистісного та професійного розвитку суб'єктів освіти, визначення перспективних напрямків удосконалення в цій сфері.

Результати дослідження. На потребі суспільства у високоосвічених, мобільних, динамічних фахівцях, здатних до самостійного вирішення складних професійних завдань наголошено у «Концепції Державної цільової програми розвитку професійно-технічної освіти в Україні на 2011–2015 роки». Формування в Україні нової генерації фахівців, здатних до комунікативної взаємодії, провадження ефективної професійної діяльності в типових та нетипових ситуаціях, виконання завдань службової діяльності із застосуванням фахівцем власного індивідуального стилю діяльності є одним із ключових завдань сучасності [1].

На наш погляд, важливим для означеної проблеми є розкриття одного з ключових понять, а саме – «підготовка фахівців», зміст якого в педагогічній

енциклопедії розглядається як сукупність спеціальних знань, умінь та навичок, якостей, трудового досвіду й норм поведінки, що забезпечують ефективність виконуваної професійної діяльності; як процес повідомлення відповідних знань й умінь [2]. В «Енциклопедії професійної освіти» «підготовка» визначається як «засвоєння певного соціального досвіду для подальшого його застосування під час виконання завдань практичного, пізнавального чи навчального характеру». Сутність поняття «підготовка» розкривається у двох значеннях: як навчання, тобто як «спеціально організований процес формування готовності до виконання майбутніх завдань»; а також як «наявність компетенцій (знань, умінь та навичок), необхідних для успішного виконання певної сукупності завдань» та пов'язується з навчанням як «формуванням готовності до виконання майбутніх завдань» та готовністю як «наявністю компетентності, знань, умінь, необхідних для виконання поставлених завдань» [3, с. 272].

Академік С. Гончаренко вважає, що термін «підготовка» походить від слова «підготувати», сутнісним значенням якого є «надання необхідних знань» і означає «сукупність попередніх дій, які полегшують реалізацію подальших дій чи процесів» та «запас знань» [4]. Водночас, як пише Ю. Ненько, деякі сучасні дослідники визнають, що такі характеристики недостатньо підкреслюють сутність поняття «професійна підготовка фахівця» та вважають за доцільне розглядати її як «систему організаційних і педагогічних заходів, які забезпечують формування професійної спрямованості знань, умінь, навичок і професійної готовності особистості до певної діяльності» [5, с. 49].

Доцільно наголосити на підході вчених-педагогів до наукової інтерпретації сутності поняття «професійна підготовка», які у своїх дослідженнях підкреслюють необхідність розгляду процесу професійного становлення фахівця як педагогічної проблеми. Так, на думку Н. Ничкало, професійна підготовка є «процесом формування сукупності фахових знань, умінь і навичок, атрибутів, трудового досвіду й норм поведінки, що забезпечують можливість успішної професійної діяльності» [6]. О. Абдулліна професійну підготовку визначає як «процес формування та збагачення настанов, знань і вмінь, що

необхідні майбутньому фахівцю для адекватного виконання специфічних професійних завдань». Дослідниця М. Кулакова вважає підготовку до професійної діяльності фахівців «керованим навчально-виховним процесом, який спрямований на опанування курсантами освітньо-кваліфікаційних характеристик певної спеціальності відповідного рівня». Л. Хомич головними компонентами системи підготовки майбутнього фахівця називає мету, функції, структуру, зміст, форми і методи, контроль, а рівень їхньої розробленості, взаємодії, на погляд автора, визначає ефективність його підготовки [5, с. 50].

Таким чином, аналіз трактувань поняття «професійна підготовка» дозволяє узагальнити основні позиції, що визначають його сутність: професійна підготовка як система змістових і організаційних заходів не обмежена лише формуванням знань, умінь, навичок, а й зорієнтована на особистісний розвиток здобувача; метою й кінцевим результатом професійної підготовки є формування готовності здобувача до майбутньої професійної діяльності. Визначення «професійна підготовка фахівця служби цивільного захисту» доцільно характеризувати як цілеспрямований процес опанування сукупності світоглядних, загальнокультурних і спеціальних знань, умінь, навичок і досвіду для успішного виконання завдань за призначенням. За результатами дисертаційного дослідження Ю. Ненько сформовано авторську позицію щодо поняття *«професійна підготовка майбутнього офіцера служби цивільного захисту»* як комплексу форм, методів і засобів навчання та виховання майбутніх офіцерів с.ц.з. в умовах відомчого закладу вищої освіти ДСНС України, які забезпечують розвиток інтегративного стану особистості майбутнього фахівця, вираженого в готовності до професійно орієнтованої діяльності [5, с. 58].

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту», вищий навчальний заклад із специфічними умовами навчання здійснює на певних рівнях вищої освіти підготовку курсантів (слухачів, студентів), ад'юнктів для подальшої служби на посадах офіцерського (сержантського, старшинського) або начальницького складу з метою задоволення потреб Міністерства внутрішніх

справ України, Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, центральних органів виконавчої влади із спеціальним статусом, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони державного кордону, центрального органу виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту [7, ст. 1, п. 1.6]. Систему професійної підготовки та післядипломної освіти осіб рядового і начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту визначено Настановою, затвердженою Наказом МНС України від 01.07.2009 р. № 444. Особи начальницького складу служби цивільного захисту – це громадяни, яких у добровільному порядку прийнято на службу цивільного захисту за контрактом і яким присвоєно спеціальні звання [8]. Згідно з вимогами зазначеного документу, професійна підготовка є організованим та цілеспрямованим процесом опанування особами рядового і начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту знань, умінь та навичок, необхідних для виконання професійно-службових завдань. Особи рядового та начальницького складу, які здобувають вищу освіту за денною формою навчання та освітньо-кваліфікаційними рівнями «бакалавр» і «магістр», на весь період навчання забезпечуються всіма видами утримання в порядку, згідно з законодавчими та нормативно-правовими актами України [8].

Професійна підготовка фахівців є складною багатогранною системою, яка, на переконання В. Наумчук, повинна базуватися на таких принципах: принцип *безперервності освіти*, що зумовлює поєднання базової та подальшої професійної підготовки в цілісний освітній процес, який сприяє формуванню стійкого інтересу й потреби постійного розвитку, оновлення знань та удосконалення практичних умінь і навичок; принцип *інтегративності*, що зумовлює планування безперервного процесу підготовки здобувачів з урахуванням вимог вищої школи, суспільства та майбутнього фаху; принцип *фундаменталізації*, що передбачає окрім засвоєння здобувачами традиційних навчальних дисциплін широту та ґрунтовність здобутих знань, що в

подальшому забезпечує професійну мобільність фахівця, його професійну компетентність та готовність до оперативного реагування на можливу зміну сфери професійної діяльності; принцип *гуманізації* зумовлює зміщення акцентів із засобів професійної підготовки (методів, форм, способів) на її суб'єкт (студент, курсант) та врахування його особистісних цілей, мотивів й інтересів, наповнення навчальних дисциплін новим змістом, застосування активних методів і форм навчання для опанування знань під час активної взаємодії учасників освітнього процесу, зіткнення їхніх думок, поглядів, позицій тощо; принцип *самостійності* надає можливість здобувачам визначати власну траєкторію опанування фаху; самостійна робота здобувача передбачає пізнавальне завдання та необхідність його виконання без допомоги викладача або з мінімальним його втручанням, при цьому самостійна роботи має бути творчого характеру, а не відтворювального [9, с. 8].

Модель професійної підготовки як психолого-педагогічного явища, запропонована Н. Головановою, дає змогу представити його зміст у вигляді комплексу компонентів: гностичного (пізнавального), поведінкового, комунікативного та ціннісного [10]. *Пізнавальний* компонент пов'язаний із потребою здобувачів досягнення певного обсягу знань; набуття соціальних уявлень, узагальнених образів фахівця; сприяє розвитку дослідницького підходу, реалізується переважно у спілкуванні та виявляється, насамперед, під час самоосвітньої діяльності, коли здобувач засвоює інформацію, керуючись власними потребами та ініціативою. *Поведінковий* компонент охоплює широкий спектр засвоєння здобувачем актів діяльності, правил, норм, звичаїв, моделей поведінки (від навичок гігієни, поведінки в побуті до навичок загальної трудової діяльності та діяльності в межах конкретного фаху). *Комунікативний* компонент пов'язаний з урегулюванням взаємин у соціумі, соціальній групі та передбачає опанування мови та інших типів комунікації, необхідних у різноманітних ситуаціях професійної діяльності. *Ціннісний* компонент розглядають як систему виявів мотиваційно-потребнісної сфери особистості, його ціннісних орієнтацій, соціальних і професійних установок, які

зумовлюють ставлення здобувача до цінностей суспільства загалом та цінностей обраного фаху зокрема.

На нашу думку, погоджуючись з позицією В. Гори, Ю. Ненько, Л. Петровської, процес професійної підготовки курсанта в освітньому просторі закладу вищої освіти ДСНС України має бути керованою випереджальною системою, яка б передбачала й задовольняла потреби нинішніх і майбутніх поколінь та була зорієнтованою, насамперед, не лише на сьогоденні, поточні, а й на перспективні цінності суспільства. Означена позиція дає змогу окреслити наступні фактори, які вмотивовують необхідність переходу до нової моделі підготовки фахівця, зміст якої в тому, *по-перше*, що на відміну від традиційної системи вищої освіти і підготовки фахівця до професійного спілкування за сталих умов, в умовах сучасних закладах вищої освіти зобов'язані готувати фахівця до активного життя й успішного спілкування в надзвичайно динамічному, суперечливому соціальному середовищі [5, с. 52].

По-друге, традиційна система зорієнтована на сталу систему знань, умінь і навичок, на певні норми життя. У сучасних умовах, коли період здобуття знань скоротився до 3–5 років, змінюються особистісні цінності здобувачів, їхні ідеали та норми професійної діяльності, а часто й мета професійної підготовки здобувача.

По-третьє, традиційна модель спрямована на засвоєння здобувачами певного алгоритму дій для виконання професійного завдання та ігнорує творчий потенціал здобувача. Реалії сьогодення засвідчують, що навички користування комп'ютерною технікою суттєво прискорюють та сприяють успішності виконання професійних завдань, розкривають творчий потенціал здобувача, відтак сучасна система професійної підготовки має спрямовуватись на підготовку фахівця, здатного до нестандартного мислення, творчої діяльності.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, здійснене дослідження дозволяє стверджувати, що проблема підготовки фахівця з безпеки життєдіяльності повинна дати не лише знання і вміння, а й сформувати

здатність до саморозвитку, вміння адаптуватися до нових соціальних, інформаційних, технічних та технологічних вимог, кваліфікованого здобуття нових знань шляхом самоосвіти, тобто повинна ґрунтуватись на засадах випереджальної освіти. Така підготовка дозволить сформулювати професійні інтереси майбутніх фахівців, належно зорієнтувати, дати чітке уявлення про переваги і труднощі, пов'язані з професійною діяльністю в службі цивільного захисту. Перспективними напрямками подальших наукових пошуків вважаємо розроблення рекомендацій для системи самоосвіти й дистанційного навчання щодо формування готовності майбутніх фахівців служби цивільного захисту до професійної діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про схвалення Концепції Державної цільової програми розвитку професійно-технічної освіти на 2011-2015 роки: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2010 р. №1723-р. URL:
<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1723-2010-%D1%80>
2. Российская педагогическая энциклопедия / под. ред. А. М. Прохорова. М.: Науч. изд-во «Большая Российская энциклопедия», 1999. – Т. 2. – 423 с.
3. Энциклопедия профессионального образования в 3-х т. / под. ред. С. Я. Батышева. М.: АПО, 1999. – Т. 2. – 440 с.
4. Гончаренко С. Український педагогічний словник. К.: Либідь, 1997. – 376 с.
5. Ненько Ю. П. Теоретико-методологічні засади професійно орієнтованої комунікативної підготовки майбутніх офіцерів служби цивільного захисту: дис....доктора пед. наук: 13.00.04 / Рівненський державний гуманітарний університет. Рівне, 2018. – 512 с.
6. Ничкало Н. Г. Неперервна професійна освіта: міжнародний аспект. // Творча особистість у системі неперервної професійної освіти: матеріали Міжнародної наукової конференції / за ред. С. О. Сисоєвої і О. Г. Романовського. Харків: ХДПУ, 2000. – С. 54–80.

7.Закон України від 01.07.2014 №1556-VII «Про вищу освіту» (із змінами і доповненнями). URL: <http://sfs.gov.ua/diyalnist-/zakonodavstvo-pro-diyalnis/zakoni-ukraini/65715.html>

8.Наказ МНС України «Про затвердження Настанови з організації професійної підготовки та післядипломної освіти осіб рядового та начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту» від 01.07.2009 р. № 444. К.: МНС України, 2009. – 17 с.

9.Наумчук В. І. Професійна підготовка майбутніх вчителів фізичної культури в процесі самостійної роботи зі спортивних ігор: автореф. дис....канд. пед. наук : 13.00.04 / Терноп. держ. пед. ун-т ім. В.Гнатюка. Тернопіль, 2002. – 19 с.

10.Голованова Н. Л., Бишевец Н. Г. Современные подходы в профессионально-прикладной физической подготовке будущих рабочих. Актуальные научные исследования в научном мире. № 4-3 (24), 2017. – С. 36–39.